

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Svangtjernåni Kraft
Eggedalsvegen 451
3540 NESBYEN

Svein Magne Bråten

Vår dato: 03.12.2014
Vår ref.: 201406184-4
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Ingri Guren

Svangtjernåni Kraft AS – Søknad om tillatelse til bygging av Svangtjernåni kraftverk i Nes kommune i Buskerud – NVEs vedtak

NVE mener at pga. konflikter med forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og hensynskrevende naturtype av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Svangtjernåni kraftverk.

Søknaden

Svangtjernåni kraftverk ble vurdert konsesjonspliktig av NVE i vedtak av 31.5.2010. Klage på vedtaket er oversendt Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse. I forbindelse med forberedelse av småkraftpakke i Hallingdal, mottok NVE søknad om bygging av Svangtjernåni kraftverk datert 5.11.2014. Vi har fattet vedtak i saken.

Svangtjernåni Kraft v/Svein Magne Bråten søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Svangtjernåni kraftverk i Nes kommune i Buskerud fylke. Det er også søkt etter energiloven og oreigningsloven om nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket.

Kraftverket er planlagt plassert i Svangtjernåni, som er ei sideelv til Sevreelva, og vil utnytte fallet mellom kote 640 og 360, totalt en brutto fallhøyde på 280 m.

Svangtjernåni kraftverk er planlagt med en midlere årsproduksjon på 10,4 GWh og en installert effekt på 4,2 MW. Maksimal slukeevne er satt til 1,85 m³/s. Middelvannføring er beregnet til 0,85 m³/s. I søknaden er det foreslått minstevannføringer på 0,07 m³/s sommer (1/5-30/9) og 0,046 m³/s vinter (1/10-30/4).

Inntaksdammen er planlagt utført i betong. Den vil bli 3 m høy og 30 m lang. Vannveien skal føres frem med nedgravde glassfiberrør på vestsiden av elva. Det vil bli nødvendig med 75 m anleggsvei til inntaket, med avkjørsel fra fylkesvei 211. Kraftstasjonen er planlagt ved eksisterende massetak. Herfra er det 350 m til nærmeste trafo for tilknytning til eksisterende 22 kV nett.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Høring

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kap. 3. I henhold til vannressursloven § 24 2. ledd, bokstav c, kan NVE unnlate kunngjøring dersom det er klart at en søknad må avslås. NVE har vurdert søknaden etter denne bestemmelsen.

NVEs vurdering

Den miljøfaglige rapporten som er vedlagt søknaden inneholder konsekvensutredning for biologisk mangfold. Ifølge denne er det hverken påvist noen fossesprutsone eller rødlistede fuktkrevende arter i tilknytning til bekkekløften på berørt elvestrekning. Rapporten konkluderer med at området har liten til middels verdi for biologisk mangfold og at tiltaket vil ha liten til middels konsekvens for fagtemaet.

Søk i Artsdatabanken den 24.11.2014 viser at det er registrert et betydelig antall rødlistede arter tilknyttet elvestrengen på berørt strekning. Funnene ble gjort av Tom Hellik Hofton i Juvhaugfossen i 2011. Denne fossen er ikke nevnt verken i søknad eller i rapport om biologisk mangfold.

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1.7.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om tillatelse til å bygge Svantjernåni kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5 samt §§ 8 og 9.

§ 4. forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjenner seg den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig. Bekkekløfta i Svantjernåni er del av et større bekkekløftsystem i Severåne. Denne er gitt verdi B i rapport om biologisk mangfold, uten de registreringene som er referert i Artsdatabanken. NVE viser til kontakt med Tom Hellik Hofton, som undersøkte bekkekløftsystemet rundt Severåne i 2011. Han har vurdert denne til verdi A, ettersom det er stabilt fuktig granskog med ekstremfuktige partier og fosserøyksamfunn. I tillegg er det mye bergvegger og en del blokkmark, samt kvaliteter knyttet til gamle trær og død ved. Med bakgrunn i Hofton sine vurderinger, mener NVE følgelig at negativ konsekvens for bekkekløften er større enn det som er vurdert i rapporten vedlagt søknaden.

I Norsk rødliste for naturtyper (2011) er kontinentale bekkekløfter oppført som nær truet (NT), og det står at:

«(...)vil bekkekløfter mot mer kontinentale strøk i økende grad framtre som stadig sjeldnere øyer i landskapet og dermed også relativt sett være mer utsatt med hensyn til f.eks. utbygging av småkraftverk»

Hofton har påvist lokaliteter av naturtype av boreal regnskog i området rundt Juvhaugfossen. Disse har utforming som fosserøykskoger og er verdsatt til verdi A. For å opprettholde verdien av disse, er det viktig at vannføringsregimet i elva ikke endres. Det er NVEs vurdering at selv en liten reduksjon i vannføringen kan gi stor negativ konsekvens for disse fosserøykskogene.

Vi mener at den påviste bekkekløften på berørt elvestrekning og fosserøykskogen bør sees sammenheng. På grunn av at prosjektet vil føre til stor negativ konsekvens for minst én naturtype av A-verdi, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Svantjernåni til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

§ 5. Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Søk i Artsdatabanken den 28.11.2014 viser at det er gjort en rekke funn av sjelden fosserøykbetinget lavflora. Mest spesielle er fossefiltlav (*Fuscopannaria confusa*) (EN), *Rinodina sheardii* (VU) og særlig *Pertusaria flavocorallina* (CR). Sistnevnte er tidligere kun kjent fra en lokalitet i Troms. Det er også påvist sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT) og granseterlav (*Hypogymnia bitteri*).

Det er stor fare for bestandsreduksjoner for rødlistearter ved en utbygging av Svangtjernåni. På grunn av stor til meget stor negativ konsekvens for truede arter, vurderer NVE utbyggingsprosjektet i Svangtjernåni til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 5 første ledd.

§§ 8 og 9 Kunnskapsgrunnlaget og Føre-var-prinsippet

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Selv om ikke konsulenten for rapport om biologisk mangfold fant de rødlistede artene som er registrert i Artsdatabanken, er potensial for funn av rødlistede arter innenfor lav, råtevedsopp og råtevedmoser innenfor avgrenset bekkeløft vurdert som middels stort. Vi mener det er uomtvistelig at registreringene fra 2011 forsterker dette potensialet. NVE vurderer å ha tilstrekkelig kunnskap til å fatte vedtak i denne saken, jf. §8. På grunnlag av at det kan finnes uoppdagede rødlistearter i området, samtidig som det er sannsynlig at kjente truede arter ikke vil kunne tolerere noe redusert i vannføring i Svangtjernåni, er det NVEs vurdering at det foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Vi mener derfor det omsøkte tiltaket er i konflikt med naturmangfoldloven § 9.

Avslutningsvis referer vi fra Olje og energidepartementets retningslinjer for småkraftverk hvor det står at:

«Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon.»

NVE vurderer tiltaket å være i klar konflikt med disse retningslinjene.

Konklusjon

NVE mener at pga. konflikt med forekomst av rødlistearter i flere truetkategorier og hensynskrevende naturtype av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Svangtjernåni kraftverk. På grunn av artenes og naturtypenes sårbarhet for reduksjon i vannføring er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap VL En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi Olje- og energidepartementet, Nes kommune, Fylkesmannen i Buskerud, Buskerud
fylkeskommune